



แบบเสนออนุมัติตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ
วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

282/2564

[Signature]

นายกฤษฎินศต เนติบัณฑิตอุทธรณ์

44 ก.ค. 2564

1. ชื่อนักศึกษา (นาย,นาง,นางสาว) อานุชาทิพย์ มุสิกเจริญ รหัสประจำตัว 6251751602007
2. หลักสูตร ค.ม. สาขาวิชา การบริการการศึกษา รุ่น 35
หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวก 065-3322898 E-mail mu.anucha@gmail.com
3. ประเภทนักศึกษา ภาคปกติ ภาคพิเศษ
4. ได้เข้าสอบปากเปล่า วิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ แล้วตั้งแต่วันที่ 6 พฤษภาคม 2564
หัวข้อเรื่อง (ภาษาไทย) การศึกษาคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาหนนทบุรีเขต 1.

หัวข้อเรื่อง (ภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่) A STUDY OF PROFESSIONAL TEACHER CHARACTERISTICS OF GOVERNMENT TEACHERS UNDER NONTHABURI PRIMRY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1.

บัดนี้ ได้จัดเตรียมบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรียบร้อยแล้ว โดยประสงค์นำเสนอบทความวิจัยในรูปแบบ

การตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ที่มีชื่อปรากฏในฐานข้อมูล

TCI (Thai Journal Citation Index Centre) หรือ ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย ซึ่งตรวจสอบได้จาก http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/index.html

วารสารที่มีชื่อปรากฏในประกาศของสมศ. ระดับชาติ ระดับนานาชาติ (ซึ่งตรวจสอบได้จาก <http://www.onesqa.or.th>)

ฐานข้อมูลอื่นๆ (โปรดระบุ)

หรือ

การนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings) ที่มีบทความฉบับสมบูรณ์ (ที่ไม่ใช่การรวมเล่มบทความย่อเท่านั้น)

ชื่อการประชุมวิชาการ งานประชุมวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติครั้งที่ 14 เฉพาะอำนวยการชาติครั้งที่ 1

ระดับชาติ ระดับนานาชาติ ช่วงเวลาที่จัดประชุม 17 - 18 มิถุนายน พ.ศ. 2564

สถานที่จัดการประชุม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โดยหน่วยงาน มหาวิทยาลัยบูรพา

โดยข้าพเจ้าขอรับรองว่า บทความวิจัยวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระที่จะนำเสนอในรูปแบบข้างต้น ได้ผ่านการตรวจสอบและเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....*สุก*.....นักศึกษา

(*นายณณานิยม สุทธิเกียรติ*.....)

วันที่ *25* / *มิ.ย.* / *2564*

5. ความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

ได้ตรวจสอบคุณภาพของบทความวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่แล้วพบว่า

- ผ่านการพิจารณา และเห็นควรอนุญาตให้ตีพิมพ์เผยแพร่ตามเสนอ โดยไม่มีการแก้ไข
- ผ่านการพิจารณา และเห็นควรอนุญาตให้ตีพิมพ์เผยแพร่ตามเสนอ โดยมีเงื่อนไขต่อไปนี้

- ไม่ผ่านการพิจารณา และเห็นควรให้นำกลับไปแก้ไข เพื่อเสนอพิจารณาใหม่

ลงชื่อ*เมธ*.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ
(*ดร. เมธวรากร ศรีอารุท*.....) วันที่ *25* / *มิ.ย.* / *2564*

6. ความเห็นของฝ่ายวิชาการ

- ผ่านการพิจารณา และเห็นควรอนุญาตให้ตีพิมพ์เผยแพร่ตามเสนอ โดยไม่มีการแก้ไข
- ผ่านการพิจารณา และเห็นควรอนุญาตให้ตีพิมพ์เผยแพร่ตามเสนอ โดยมีเงื่อนไขต่อไปนี้

- ไม่ผ่านการพิจารณา และเห็นควรให้นำกลับไปแก้ไข เพื่อเสนอพิจารณาใหม่

ลงชื่อ.....

(นางสาวศศิธร โสภารัตน์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยการฝึกหัดครู

วันที่/...../.....

7. ความเห็นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายดิเรก พรสีมา)

คณบดีวิทยาลัยการฝึกหัดครู

วันที่/...../.....

ที่ อว ๘๑๑๐/๐๙๗๒



คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาบทความ

เรียน นายญาณธิป มุสิกเจริญ

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง “การศึกษาคุณลักษณะครุมีอาชีพของข้าราชการครู
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต ๑” เพื่อนำเสนอในงานประชุมวิชาการ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติครั้งที่ ๑๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๑ ในหัวข้อเรื่อง Challenges of
Humanities and Social Sciences in Digitalization: Flourish or Perish? ความท้าทายทางมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ในยุคดิจิทัล: เฟื่องฟูหรือถดถอย? ในวันที่ ๑๗ - ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ของคณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกลั่นกรองคุณภาพบทความ ได้พิจารณาตอบรับบทความของท่านให้เข้าร่วม
นำเสนอบทความแบบบรรยาย (Oral Presentation) ในงานประชุมวิชาการดังกล่าว ทั้งนี้ บทความฉบับเต็ม
ของท่านจะได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในเอกสารรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ภายหลัง
เสร็จสิ้นงานประชุมวิชาการฯ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุชาดา รัตนวานิชย์พันธ์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สำนักงานคณบดี

กลุ่มงานวิชาการ วิจัย และนวัตกรรม

โทร. ๐ ๓๘๑๐ ๒๓๓๗

NIC-HUSO 2021



การประชุมวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ระดับชาติครั้งที่ ๑๔ และระดับนานาชาติครั้งที่ ๑

14th National and 1st International Conference on Humanities and Social Sciences
(Virtual conference)

ความท้าทายทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในยุคดิจิทัล : เฟื่องฟูหรือถดถอย?
Challenges of Humanities and Social Sciences in Digitalization: Flourish or Perish?

Conference Proceedings

17 - 18 June 2021

การศึกษาคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

THE STUDY OF CHARACTERISTICS PROFESSIONAL TEACHER OF GOVERNMENT
TEACHER UNDER THE NONTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE

AREA OFFICE 1

ญาณธิป มุสิกเจริญ (Yanathip Musichareon)¹

เบญจวรรณ ศรีมารุต (Benjawan Srimarut)²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา วิชญาฐานะและประสบการณ์การทำงาน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้เขตการปกครองในการแบ่งชั้น ได้จำนวน 292 คน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .94 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบการแจกแจงแบบที และทดสอบความแปรปรวนรายกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ และการเปรียบเทียบคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา โดยรวมและด้านความเป็นครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามวิชาฐานะ โดยรวมและด้านความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและด้านความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: คุณลักษณะครูมืออาชีพ, ข้าราชการครู

¹ นักศึกษามหาบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

² อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Abstract

This research aimed to study the characteristics professional teachers of government teachers under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1 and to compare the characteristics professional teachers of government teachers, classified by degree, academic standing, and work experience. The samples included government school teachers under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1. Stratified random sampling was used, based on administrative district for stratification. 292 samples were obtained. The reliability of the questionnaire .94. The data was analyzed by mean, SD, t-test, and one-way ANOVA. The findings revealed that the overall characteristics professional teachers of government teachers were highest. When considering in aspects, it was found that self-actualization as a teacher was highest, followed by competency, and learning management skills, respectively. For the comparison of characteristics of professional teachers in government teachers, classified by degree, it was found that the overall characteristics and self-actualization as a teacher were significantly different ($p \leq .05$). Classified by academic standing, the overall characteristics and self-actualization as a teacher were significantly different ($p \leq .05$). Classified by work experience, the overall characteristics and self-actualization as a teacher were significantly different ($p \leq .05$).

Keywords: Characteristics professional teacher, government teacher.

บทนำ

คำว่าครู อาชีพครู และวิชาชีพครู ถือว่าเป็นงานที่มีเกียรติและเป็นงานที่สร้างคนให้กับสังคม ครู คือบุคคลที่มีหน้าที่ หรือมีอาชีพในการสอนนักเรียน เกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิดการอ่าน รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน โดยวิธีในการสอนจะแตกต่างกันออกไปโดยค่านึงถึง พื้นฐานความรู้ ความสามารถและเป้าหมายของนักเรียนแต่ละคน หน้าที่ของครูนั้นเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการปลูกฝังความรู้ ความคิด และจิตใจให้แก่เยาวชน เพื่อที่จะได้เติบโต ขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีประสิทธิภาพของประเทศชาติ (วิชาความเป็นครู, หน่วยการเรียนรู้ที่ 1, 2558) ฉะนั้นผู้เป็นครูเปรียบได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทอย่างสำคัญอย่างยิ่ง ปัญหาของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้แก่ 1) ครูมีภาระเป็นจำนวนมาก โดยมีหน้าที่หลัก คือการสอน ทำแผนการสอน การสอบ นอกจากนี้ยังมีภาระหน้าที่ที่อื่นที่ไม่เกี่ยวกับการสอน อย่างเช่น งานการเงิน งานธุรการของโรงเรียนและโครงการต่าง ๆ 2) ปัญหาคุณภาพครูขาดความรู้ความสามารถ ทักษะการสอนที่เพียงพอที่จะถ่ายทอดแก่ผู้เรียน 3) ปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID19) ที่กระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นต้องใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การดังกล่าว

จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งที่เป็นพื้นที่เสี่ยงอันเป็นโรคติดต่ออันตรายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่พบจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปิดโรงเรียนรัฐ เอกชนและนานาชาติ เพื่อป้องกันมิให้เกิดแพร่กระจายเชื้อโรค อันเป็นการจำกัดการระบาดของโรคในพื้นที่ การกำหนดให้มีการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ห้ามการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนและสถาบัน การศึกษาทุกประเภท เพื่อจัดการเรียนการสอน การสอบ ฝึกอบรม หรือการทำกิจกรรมใด ๆ ที่มีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก เว้นแต่เป็นการดำเนินการสื่อสารแบบทางไกลหรือด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ ในการจัดการเรียน การสอนรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือสถานศึกษาและครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่มีการจัดทำสื่อและนำเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาใช้และสามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้เข้าใจและมีความรู้เข้าถึงได้ง่ายขึ้นในรูปแบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ ถือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนไปจากเดิม ดังนั้นปัญหาครุขาดความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมและความรู้ต่าง ๆ และปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) สะท้อนให้เห็นว่าครูในปัจจุบันจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพหรือมีทักษะทั้งหลายที่กล่าวมาข้างต้น

จากสภาพปัญหาและสาเหตุดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงคุณลักษณะครุมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาครูในมาตรฐานด้านความรู้และด้านประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตนให้เป็นครุมืออาชีพ มีมาตรฐานทางวิชาชีพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารทางการศึกษาของครูต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะครุมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะครุมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา วิชยฐานะและประสบการณ์การทำงาน

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะครุมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ความหมายของครุมืออาชีพ

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชโองการแก่ครูอาวุโส เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2522 มีข้อความที่เกี่ยวกับลักษณะครูที่ดี 3 ประการ คือ (กรมวิชาการ, 2540, น. 88)

1. ปัญญา คือ ความรู้ที่ดี ประกอบด้วยหลักวิชาอันถูกต้อง ที่แน่นแฟ้นกระจ่างในใจรวมทั้งความฉลาดที่จะพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนถึงจะทำ คำที่จะพูดทุกอย่างได้โดยถูกต้อง
2. ความดี คือ ความสุจริต ความเมตตากรุณา เห็นใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น โดยเสมอหน้า
3. ความสามารถ ที่จะเผื่อแผ่และถ่ายทอดความรู้ ความดีของตนเองไปยังผู้อื่นอย่างได้ผล ความเป็นครุมืออยู่แล้ว ย่อมฉายออกให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ด้วย

สิดารักษ์มิ่ง สิงห์เดชาสิทธิ์ (2559, น. 12) ได้ให้ความหมายของ ครุมืออาชีพคือ บุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ความรู้ในเนื้อหา ความกระจ่างในเนื้อหาที่จะนำไปจัดการเรียนรู้ รู้ว่าจะต้องสอนเนื้อหาประเภทใด เรียงลำดับเชื่อมโยงจากพื้นฐานเข้าสู่เรื่องที่ซับซ้อน มีความรู้ด้านศาสตร์การสอน ความรู้ด้านเทคโนโลยี ความรู้ด้านวิชาครู และรู้จักบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้จัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ปนิดา พัฒนโชติ (2562, น. 16) ได้ให้ความหมายของ ครุมืออาชีพคือ ครูที่มีความรอบรู้ในวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน รักการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอให้ความสำคัญและดูแลเอาใจใส่นักเรียน มีปฏิสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และมีความรักความศรัทธาในอาชีพ

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ครุมืออาชีพ หมายถึงครูที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างดีจนประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและมีความเจริญงอกงามก้าวหน้าในอาชีพครู จนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้ ลักษณะของครุมืออาชีพ คือ บุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ความรู้ในเนื้อหาด้านศาสตร์การสอน ด้านเทคโนโลยี และการบูรณาการความรู้ในแขนงต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้จัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2. คุณลักษณะของครุมืออาชีพ

ศรัณยู ศิริเจริญธรรม (2556, น. 12) กล่าวว่า คุณลักษณะของครุมืออาชีพ คือเป็นผู้ที่มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู สามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและนักเรียน มีวิธีการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เอาใจใส่ต่อศิษย์ทุกคน ยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของเด็กแต่ละคน มีทักษะในการวิจัย เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น สามารถใช้เทคโนโลยี สื่อ และอุปกรณ์ทางการศึกษาที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา มุ่งพัฒนารูปแบบการประเมินปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง

ปนิดา พัฒนโชติ (2562, น. 18) กล่าวว่า คุณลักษณะของครูมืออาชีพ คือเป็นผู้มีความรอบรู้ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นและตั้งใจที่จะสร้างศิษย์ให้เป็นคนดีมีวิชา เป็นผู้รู้จักใช้ทักษะการสอนที่ดีมาผนวกกันทั้งด้านวิชาการ ทักษะการปฏิบัติ จิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอน และเป็นผู้ที่รักการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาตนเองให้ก้าวทันวิทยาการที่ทันสมัย เทคโนโลยี และสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูมืออาชีพ หมายถึงครูต้องเป็นผู้รอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในเพื่อพัฒนางานหน้าที่ได้ และทักษะการใช้ภาษาไทย ถูกต้องชัดเจน สื่อความหมายตรงประเด็น และเป็นผู้รักในการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู พร้อมยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. องค์ประกอบของครูมืออาชีพ

Bliss and et al. (1991, p. 8) กล่าวว่า ครูมืออาชีพ ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. รู้ว่าต้องทำอะไรบ้างในโรงเรียน
3. มีความชื่นชมยินดีในการทำงานและความสำเร็จของงานตนเอง
4. สนับสนุนวัฒนธรรมในโรงเรียน
5. รู้สึกมีพลังอำนาจในตัว (Empowerment) ทำงานและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

รังสิมันต์ สายศรีลี (2555, น. 72) ได้นำเสนอองค์ประกอบของครูมืออาชีพไว้ว่าประกอบด้วย

1. มีความรู้ความสามารถในการสอน
2. มีความรู้กว้างขวางทางวิชาการ
3. มีความสนใจในตัวนักเรียน
4. สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้
5. มีความรู้และศรัทธาในอาชีพครู

ศรัณยู ศิริเจริญธรรม (2556, น. 15-16) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของครูมืออาชีพ ประกอบไปด้วย ความรู้ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ เทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ การวัดและการประเมินผลการวิจัย การบริหารจัดการในโรงเรียนไปใช้ได้เหมาะสม พัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาสำหรับครู สามารถคิดวิเคราะห์จากการรับทราบข่าวสารข้อมูล ความเคลื่อนไหวทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความตระหนัก รักและศรัทธา ตลอดจนมีจิตสำนึกที่ดี มีภาพลักษณ์ของความเป็นครูที่ดีมีคุณธรรมและจริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อพัฒนาศักดิ์ของอาชีพอาชีพ

สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบของครุมืออาชีพแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านความเป็นครู

1. ด้านความรู้ความสามารถ

สิตารค์มี สิงหเดชาสิทธิ์ (2559, น. 12) ได้นำเสนอความหมายเกี่ยวกับด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ความรู้ในเนื้อหา ความกระฉับในเนื้อหาที่จะนำไปจัดการเรียนรู้ รู้ว่าจะต้องสอนเนื้อหาประเภทใดอย่างไร มีความรู้ด้านศาสตร์การสอน ความรู้ด้านเทคโนโลยี ความรู้ด้านวิชาครู และรู้จักบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อจัดให้การเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

ปนิดา พัฒนโชติ (2562, น. 7) ได้นำเสนอความหมายเกี่ยวกับด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง การเป็นผู้มีความรู้แตกฉานในวิชาที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน และมีความรู้กว้างขวางเชื่อมโยงสัมพันธ์ถึงการบูรณาการรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ โดยองค์ความรู้ทั้งหมดนั้นประยุกต์และถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้รู้และเข้าใจและสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในการเรียนต่อไป

สรุปได้ว่า ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึงการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในวิชาที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน และมีความรู้กว้างขวางเชื่อมโยงสัมพันธ์ถึงการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบ การพัฒนาหลักสูตร โดยองค์ความรู้ทั้งหมดนั้นประยุกต์และถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้รู้และเข้าใจ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนในระดับที่สูงขึ้นและประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ การส่งเสริมด้านความรู้ความสามารถของข้าราชการครู ๆ เช่นการส่งเสริมให้ไปศึกษาอบรม สนับสนุนให้ไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริมการเป็นวิทยากรในหน่วยงานอื่น การแลกเปลี่ยนบุคลากร และการส่งเสริมการเขียนตำรา เป็นต้น

2. ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

สิตารค์มี สิงหเดชาสิทธิ์ (2559, น. 12) ได้นำเสนอความหมายเกี่ยวกับด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ครุมืออาชีพต้องสามารถนำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้สื่อ และวิธีการสอนที่หลากหลายมีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ ใช้วิธีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการบริหารจัดการชั้นเรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ในห้องเรียนทั้งบรรยากาศทางกายภาพและบรรยากาศทางจิตใจ

ปนิดา พัฒนโชติ (2562, น. 7) ได้นำเสนอความหมายเกี่ยวกับด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความเข้าใจเนื้อหาของรายวิชาการวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาให้ผู้เรียน โดยสามารถเลือกวิธีการในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาและบริบทของสถานศึกษา มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้และเปิดโลกทัศน์ให้ก้าวทันเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ และเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม มีความสอดคล้องในการสอดแทรกหลักการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดแทรกองค์ความรู้และทักษะอื่น ๆ ลงในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างกลมกลืน และมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ

สรุปได้ว่า ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ หมายถึงความเข้าใจเนื้อหาของรายวิชาการรวมวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาสู่ผู้เรียน โดยสามารถเลือกวิธีการในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาและบริบทของสถานศึกษา มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้และเปิดโลกทัศน์ให้ก้าวทันเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ และเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมมีความสอดคล้องในการสอดแทรกหลักการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดแทรกองค์ความรู้และทักษะอื่น ๆ และมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อเนื่อง

3. ด้านความเป็นครู

สิตารค์มี สิงห์เดชาสิทธิ์ (2559, น. 5) ได้นำเสนอความหมายเกี่ยวกับด้านความเป็นครู หมายถึงครูมีความตั้งใจสอน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความยุติธรรม

ปนิดา พัฒนโชติ (2562, น. 7) ได้นำเสนอความหมายเกี่ยวกับด้านความเป็นครู หมายถึงการปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความตระหนักรักและศรัทธา มุ่งมั่น ตั้งใจ รับผิดชอบต่อวิชาชีพครู และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

สรุปได้ว่า ด้านความเป็นครู หมายถึงการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความตระหนัก รักและศรัทธา มุ่งมั่น ตั้งใจ รับผิดชอบต่ออาชีพครู และมีความยึดมั่นศรัทธาในวิชาชีพ

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าคุณลักษณะของครูมืออาชีพสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านความเป็นครู ซึ่งข้าราชการครูต้องมีทักษะในด้านความรู้ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและภาษาต่างประเทศ การวัดและประเมินผลการวิจัย การบริหารจัดการในโรงเรียนไปใช้ได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาสำหรับครู สามารถคิดวิเคราะห์จาก การรับทราบข่าวสารข้อมูลในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความตระหนักรักและศรัทธา ตลอดจนมีจิตสำนึกที่ดีมีภาพลักษณ์ของความเป็นครูที่ดี

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 32 โรงเรียน ข้าราชการครูรวมทั้งสิ้น 1,209 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 292 คน ซึ่งได้มาโดยการเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608-609) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร โดยใช้เขตการปกครองในการแบ่งชั้น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามเขตการปกครอง

เขตการปกครอง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอเมืองนนทบุรี	979	236
อำเภอบางกรวย	230	56
รวมทั้งสิ้น	1209	292

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบ สอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะของครูมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 แบบสอบถามมีจำนวน 32 ข้อ เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะครูมืออาชีพ ทั้ง 3 ด้าน และเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้นำหนักคะแนน โดยยึดหลักของ Likert และให้ค่าน้ำหนัก ดังนี้

- | | | |
|---|---------|--|
| 5 | หมายถึง | ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะครูมืออาชีพอยู่ในระดับ มากที่สุด |
| 4 | หมายถึง | ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะครูมืออาชีพอยู่ในระดับ มาก |
| 3 | หมายถึง | ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะครูมืออาชีพอยู่ในระดับ ปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะครูมืออาชีพอยู่ในระดับ น้อย |
| 1 | หมายถึง | ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะครูมืออาชีพอยู่ในระดับ น้อยที่สุด |

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบ สอบถาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะครูมืออาชีพทั้ง 3 ด้าน เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 นำแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Objective Congruence : IOC) และความเหมาะสมถูกต้องชัดเจนของภาษาและการใช้ถ้อยคำ ซึ่งพบว่าแบบสอบถามชุดนี้มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 และนำแบบสอบถามมาปรับตามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ .94 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 292 ฉบับ โดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และกำหนดส่งคืนแบบสอบถามภายใน 7 วัน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการแปลความหมายคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์สำหรับระดับของความคิดเห็นต่อคุณลักษณะครูมืออาชีพ ทั้ง 5 ระดับ โดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเป็นเกณฑ์และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535: 23 -24)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการแจกแจงความถี่ การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้สถิติการแจกแจงแบบที่ t-test (Independent-Samples t-Test) และความแปรปรวนรายกลุ่ม (One-Way Analysis of Variance : ANOVA) เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาคุณลักษณะครูอาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1.คุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือด้านความรู้ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยรวม (n= 292)

คุณลักษณะครูมืออาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความรู้ความสามารถ	4.46	0.41	มาก	2
2. ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้	4.41	0.42	มาก	3
3. ด้านความเป็นครู	4.82	0.32	มากที่สุด	1
รวม	4.58	0.32	มากที่สุด	

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา วิทยฐานะและประสบการณ์การทำงาน เมื่อพิจารณาจำแนกได้ดังนี้

2.1 จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา พบว่า คุณลักษณะครูมืออาชีพ ที่มีคุณวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมและด้านความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านความรู้ความสามารถ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า คุณลักษณะครูมืออาชีพ ที่มีวิทยฐานะแตกต่างกันคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนำค่าเฉลี่ยไปทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ LSD พบว่ากลุ่มวิทยฐานะต่างกันมีคุณลักษณะครูมืออาชีพ ด้านความเป็นครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ ข้าราชการครูที่มี วิทยฐานะอื่น ๆ ครูผู้ช่วย, ครู กับข้าราชการครูที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการ และข้าราชการครูที่มีวิทยฐานะอื่น ๆ ครูผู้ช่วย, ครู กับข้าราชการครูที่มี วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ และมี 1 คู่ ที่แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ คือข้าราชการครูที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ กับข้าราชการครูที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการ

2.3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า คุณลักษณะครูมืออาชีพ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน คุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนำค่าเฉลี่ยไปทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ LSD พบว่ากลุ่มประสบการณ์การทำงานต่างกันมี

คุณลักษณะครูมืออาชีพด้านความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่
 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 16 ปี กับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง
 0-5 ปี และข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 6-10 ปี กับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การ
 ทำงานระหว่าง 0-5 ปี และมี 3 คู่ ที่แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์
 การทำงานระหว่าง 11-15 ปี กับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 0-5 ปี ข้าราชการครูที่มี
 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 16 ปี กับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11-15 ปี และ
 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 16 ปี กับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง
 6-10 ปี

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา ($n = 292$)

คุณลักษณะครูมืออาชีพ	คุณวุฒิการศึกษา								t	Sig.
	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก		อื่น ๆ (ระบุ...)			
	(n=186)		(n=106)		(n=0)		(n=0)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านความรู้ความสามารถ	35.47	3.20	36.11	3.39	-	-	-	-	-1.61	.42
ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้	52.32	5.15	53.92	4.85	-	-	-	-	-2.62	.85
ด้านความเป็นครู	57.59	3.96	58.27	3.51	-	-	-	-	-1.52	.02*
รวม	145.38	10.49	148.31	9.42	-	-	-	-	-1.52	.05*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ (n= 292)

คุณลักษณะครูมืออาชีพ		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านความรู้ความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	58.01	2.00	29.00	2.73	.07
	ภายในกลุ่ม	3070.66	289.00	10.63		
	รวม	3128.67	291.00			
ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	93.51	2.00	46.76	1.81	.17
	ภายในกลุ่ม	7464.61	289.00	25.83		
	รวม	7558.12	291.00			
ด้านความเป็นครู	ระหว่างกลุ่ม	225.21	2.00	112.60	8.12	.00*
	ภายในกลุ่ม	4008.23	289.00	13.87		
	รวม	4233.43	291.00			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	968.23	2.00	484.11	4.77	.01*
	ภายในกลุ่ม	29305.89	289.00	101.40		
	รวม	30274.12	291.00			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน (n= 292)

แหล่งความแปรปรวน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านความรู้ ความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	71.19	3.00	23.73	2.24	.08
	ภายในกลุ่ม	3057.49	288.00	10.62		
	รวม	3128.67	291.00			
ด้านทักษะการ จัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	194.74	3.00	64.91	2.54	.06
	ภายในกลุ่ม	7363.38	288.00	25.57		
	รวม	7558.12	291.00			
ด้านความเป็นครู	ระหว่างกลุ่ม	129.27	3.00	43.09	3.02	.03*
	ภายในกลุ่ม	4104.17	288.00	14.25		
	รวม	4233.43	291.00			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1024.92	3.00	341.64	3.36	.02*
	ภายในกลุ่ม	29249.20	288.00	101.56		
	รวม	30274.12	291.00			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาคุณลักษณะครูอาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล คุณลักษณะครูอาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ได้ปฏิบัติตามแนวคิดของ กรมวิชาการ (2544, น. 7) ที่กล่าวว่าครูมืออาชีพ คือครูที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้านที่จะเป็นครู คือมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการให้การศึกษาอบรมศิษย์ในทุก ๆ ด้าน มีความประพฤติดี วางตัวดี เอาใจใส่ดูแลศิษย์ดี มีวิญญูณของความเป็นครู และปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู และสอดคล้องกับ Scribner. (1999, p. 239–265) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาครูมืออาชีพ เพื่อให้เป็นครูมืออาชีพ ประสบการณ์ของครูที่จะพัฒนาตนเองเป็นครูมืออาชีพและอิทธิพลของบริบทของงานที่มีต่อการพัฒนาสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ระดับคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.82$) รองลงมา คือ ด้านความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.46$) และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.41$) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา วิทยฐานะและประสบการณ์การทำงาน ซึ่งได้ผลวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 คุณลักษณะครูมืออาชีพในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา โดยรวมและด้านความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรู้ความสามารถ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะว่าข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 มีความตระหนักถึงความสำคัญทางด้านการศึกษา ซึ่งผู้มีความวุฒิการศึกษาในระดับสูงเสมือนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่จะเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการและความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สจิริรัตน์ แจ่มสุข (2558, น. 187) พบว่ารูปแบบความสุ่มพันธุ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน เจตคติต่อวิชาชีพ คุณวุฒิการศึกษา ตำแหน่งงานและสุขภาพจิต 2) ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากรและทีมงาน ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีและครุภัณฑ์ ด้านโครงสร้างและ การบริหาร และด้านการติดต่อสื่อสารในองค์กร 3) ปัจจัยด้านการจูงใจ ได้แก่ รายได้ค่าตอบแทน ความมั่นคงปลอดภัยในงาน สวัสดิการ ลักษณะงานตรงตามความสามารถและความสำเร็จของงาน 4) ปัจจัยด้านลักษณะองค์กร ได้แก่ ความผูกพันต่อองค์กร บรรยากาศองค์กร และความสามัคคีร่วมมือในองค์กร 5) ปัจจัยด้านการทำงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อมการทำงาน ภาระงานรับ ผิดชอบ ความก้าวหน้าในงาน และความสัมพันธ์ใน

องค์การ 6) ความเป็นครูมืออาชีพ ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านการสอนและการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตน และด้านการช่วยเหลือเพื่อนครู

2.2 คุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานครุ นั้น ย่อมต้องการความก้าวหน้าในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างชัดเจน เพื่อดำเนินและเพื่อมีวิทยฐานะที่สูงขึ้น จึงต้องมีการพัฒนาตนเอง พัฒนางานอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัฐพล อินตะเสนา (2552, น. 90) พบว่าครูที่ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติงานในด้านการพัฒนาตนเอง การพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาวิชาชีพครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญที่ระดับ .01

2.3 คุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะประสบการณ์การทำงานเป็นคุณลักษณะสำคัญของข้าราชการครู ที่จะเอื้อให้ข้าราชการครูสามารถปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จในการทำงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มะसानุสึ อาลี (2562, น. 92) พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สายฝน ชำนาญเรียน (2560, น. 78) พบว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู ในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยองเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี กับประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี โดยค่าเฉลี่ยของครูในอำเภอบ้านค่าย ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูในอำเภอบ้านค่าย ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 มีการพัฒนาข้าราชการครูให้เป็นครูมืออาชีพและการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. คุณลักษณะครูมืออาชีพของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นข้าราชการครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงประเด็นปัญหาของบริบทสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนสามารถคิดและออกแบบวิธีการแก้ไขปัญหา และร่วมถึงการส่งเสริมสนับสนุนการฝึกอบรมการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อจัดการ

เรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) เช่นโปรแกรม Zoom, Google Meet เป็นต้น

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 และโรงเรียนต้นสังกัดควรส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีคุณลักษณะของครูมืออาชีพ โดยเน้นให้ข้าราชการครูมีทักษะทางด้านความรู้ความสามารถ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการในการจัดการเรียนการสอน และสถานการณ์ปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยภายในและภายนอกสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของครูมืออาชีพในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

2. ควรศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาต่อคุณลักษณะของครูมืออาชีพในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

3. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาข้าราชการครูให้มีความเป็นครูมืออาชีพ เช่นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียน และข้าราชการครู

รายการอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2540). *ระเบียบแห่งการศึกษา*. พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสด้านการศึกษา.

กรุงเทพฯ:คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ. (2544). *การพัฒนาศักยภาพครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปนิดา พัฒนโชติ. (2562). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูมืออาชีพสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา*.

(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

มะसानุสี อาลี. (2562). *ความต้องการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานความรู้ผู้ประกอบการวิชาชีพครูในสถานศึกษา*

กลุ่มเครือข่ายมอพัฒนา จังหวัดปัตตานี. (วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ).

รังสิมันต์ สายศรีลี. (2555). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูมืออาชีพ ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครู (กลุ่มบางแสน) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

วิชาความเป็นครู. (2558). *หน่วยการเรียนรู้ที่ 1*. สืบค้น 5 ตุลาคม 2563, จาก <http://tn-satanees84179027.blogspot.com/p/1>.

ศรีณยู ศิริเจริญธรรม. (2556). *ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).

- สจิริรัตน์ แจ่มสุข. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ
ในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สายฝน ชำนาญเรียน. (2560). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ลิดารัศมี สิงห์เดชาสิทธิ์. (2559). พัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- อัฐพล อินต๊ะเสนา. (2552). การวิจัยแบบผสมผสานเพื่อศึกษาผลกระทบของการเลื่อนวิทยฐานะที่มีต่อการ
ปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- Bliss and et al. (1991). *Rethinking effective schools*. Research and practice. New Jersey
Prentice - Hall.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D.W. (1970). *Determining sample size for research activities*.
Education and Psychological Measurement. 30 (3), 608-609.
- Scribner, Jay Pareder. (1999). *Professional Development: Untangling the influencr of Work
Context on Teacher Learning*. Educational Administration Quarterly.

Certificate of Presentation



NIC-HUSO 2021

This certifies that

Mr. Yanathip Musichareon

has presented in the 14th National and 1st International Virtual Conference on Humanities and Social Sciences (NIC-HUSO 2021), "*Challenges of Humanities and Social Sciences in Digitalization: Flourish or Perish?*", organized by Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University, on June 17-18, 2021

Suchada Rattanawanitpun, Ph.D.
Faculty Dean & Conference Chair

